

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7Co/40/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7216219480
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7216219480.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Frederiky Zozulákovej a JUDr. Imricha Volkaia, v právnej veci navrhovateľa I. D., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho v U. C. R., ul. N. Č.. XX, právne zastúpeného JUDr. Monikou Meňhertovou, advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach na Floriánskej ul. č. 16 proti povinnému JUDr. V. D., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu v Y. na M. ul. č. X, v konaní o zvýšenie výživného pre plnoleté dieťa, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Košice II č.k. 25Pc 4/2016- 151 zo dňa 04.04.2017 takto

rozhodol:

M e n í rozsudok súdu prvej inštancie tak, že zvyšuje výživné od povinného pre navrhovateľa naposledy určené rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie č.k. 8C 152/2011-158 zo dňa 19.12.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 01.02.2013 z 200,00 Eur na 400,00 Eur mesačne od 23.08.2016 do budúca, ktoré povinného zaväzuje uhrádzať navrhovateľovi vždy do 15 -tého dňa v mesiaci vopred.

Dlžné výživné za obdobie od 23.08.2016 do 27.02.2018 v sume 3 658,06 Eur povoľuje povinnému uhrádzať navrhovateľovi v mesačných splátkach vo výške 304,83 Eur spolu s bežným výživným s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol návrh navrhovateľa na zvýšenie výživného a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení uviedol, že navrhovateľ sa návrhom zo dňa 23.8.2016 domáhal zvýšenia výživného zo strany povinného (otca) zo sumy 200 Eur na sumu 400 Eur mesačne, počnúc dňom podania návrhu. Svoj návrh odôvodnil tým, že od poslednej úpravy výživného ubehlo 3,5 roka, pričom u neho došlo k zmene pomerov, keďže v roku 2013 bol študentom 5-ročného gymnázia, pričom od septembra 2016 navštevuje Ekonomicko-správni fakultu na Masarykovej univerzite v Brne, čím jeho výdavky podstatne vzrástli. Jeho mesačné výdavky predstavujú náklady na stravu vo výške 230 Eur, ošatenie, obuv v sume 50 Eur, telefón 30 Eur, hygienu 40 Eur, študijné náklady 50 eur, MHD v Brne 10 Eur, cestovné Brno-Košice 60 Eur, cestovné Brno-Bratislava 20 Eur, ubytovanie v Brne 222 Eur, internet v Brne 9 eur, náklady na spoločenské, kultúrne, športové vyžitie 40 Eur. Zároveň v súvislosti so štúdiom na vysokej škole mu vznikli jednorázové výdavky, a to zariadenie nájomného bytu v Brne 200 eur, kúpa notebooku 400 Eur, certifikát z angličtiny 170 Eur. V súvislosti s prijímacími pohovormi mal náklady na cestovné, zápis na školu, ubytovanie a prevzatie ubytovania vo výške 240 Eur, provízia pre realitnú kanceláriu

v Brne vo výške 268 eur, kaucia za prenájom bytu v Brne 370 Eur, poplatok za podanie prihlášky na vysokú školu 30 eur na Technickú univerzitu v Košiciach a 60 Eur za štyri prihlášky na jednotlivé fakulty Masarykovej univerzity. Uviedol, že jeho matka je zamestnaná s mesačným príjmom vo výške 430 eur spolu s prémiami je to 500 Eur mesačne, poberá prídavok v sume 24 Eur mesačne. Zároveň v návrhu uviedol, že od rozvodu rodičov bol s povinným len v minimálnom kontakte, nestretávali sa, a tento mu nad rámec súdom stanoveného výživného ničím neprispel.

3. Povinný so zvýšením výživného nesúhlasil a namietal výdavky navrhovateľa na stravu, ubytovanie v Brne a cestovné v sume 60 Eur, nakoľko študenti majú cestovanie vlakmi zadarmo. Poukázal na informácie na internetovej stránke o ubytovaní pre študentov, podľa ktorých priemerná cena bývania v Brne je 3.000,-Kč, t.j. 115 Eur mesačne. Uviedol, že v domácnosti matky navrhovateľa býva aj dospelá dcéra, pričom nie je zrejmé, ako táto prispieva na náklady spojené s bývaním a zároveň na okolnosť, že matka navrhovateľa neuviedla príjmy z prenájmu bytu na N. ulici. Navrhovateľ sa s ním nestýka, neberie telefón, neodpovedá na jeho sms správy ani inak neprejavuje o neho záujem ani záujem o jeho rodinu, preto by zvýšenie výživného bolo v rozpore s dobrými mravmi v zmysle ust. § 75 ods. 2 Zákona o rodine.

4. V podaní zo dňa 3.4.2017 navrhovateľ poukázal na skutočnosť, že povinný získal finančné prostriedky z vyporiadania BSM v sume 78 000 Eur, preto nebol nútený riešiť svoju bytovú situáciu formou úverového zaťaženia. Navrhovateľ síce žiadal o jednorázový príspevok na ubytovanie, ale keďže nemal účet v českej banke, žiadosť mu bola zamietnutá. Náklady 240 Eur na cestovanie zahŕňali 4 cesty do Brna a späť a to cesta na prijímacie pohovory na vysokú školu, vybavenie ubytovania, zápis na vysokú školu, cesta do Brna v súvislosti s hľadaním ubytovania, cesta v súvislosti s prevzatím podnájmu a podpísaním zmluvy. Sociálne štipendia môžu poberať len študenti poberajúci prídavky na deti v Českej republike, pričom nárok na sociálne štipendium potvrdzuje český orgán sociálnej podpory. Na prospechové štipendium navrhovateľ zatiaľ nespĺnil podmienky. Študenti Slovenskej republiky majú zadarmo dopravu v štátnych vlakoch na území Českej republiky, si však musí zaplatiť cestovné v plnej výške. Uviedol, že jediným príjmom jeho matky je od novembra 2016 predčasný starobný dôchodok vo výške 679,80 Eur. Potvrdil, že jeho sestra U. býva v spoločnej domácnosti s ním a ich matkou, avšak matke neprispieva na náklady spojené s bývaním, nakoľko sa osamostatňuje a potrebuje si riešiť vlastné bývanie. Byt na N. ulici v Y. nie je v prenájme, pretože v ňom býva jeho brat C. K., ktorý platí náklady spojené s jeho užívaním, pričom o tejto skutočnosti mal povinný vedomosť.

5. Z výpovede navrhovateľa súd prvej inštancie zistil, že s povinným sa nestretáva z dôvodu, že v čase, keď povinný žil v spoločnej domácnosti s matkou navrhovateľa, kričal na jeho matku a navrhovateľ mal o ňu strach, keďže ju nevedel brániť. Nestýka sa ani s rodinou povinného, nakoľko nechcel strpieť útoky na jeho matku, keďže príbuzní povinného ju osočovali. K úplnému ukončeniu styku navrhovateľa s povinným došlo od oslavy narodenín, na ktorej syn povinného C. D. fyzicky zaútočil na brata navrhovateľa C.. Po tomto incidente sa ešte chcel kontaktovať so starými rodičmi, avšak mobil starého otca zdvihol povinný. Do uvedeného incidentu sa s povinným stretával, avšak pokiaľ prebiehal styk v prítomnosti starých rodičov, naďalej bol nútený trpieť slovné útoky na svoju matku. Zo strany povinného neboli navyše vyvíjané spoločné aktivity a po prvých dvoch hodinách rozhovoru každý trávil čas sám. Rešpekt navrhovateľa voči povinnému je primeraný tomu, ako sa správal povinný ako otec k nemu.

6. Z výpovede povinného súd zistil, že k hádkam s matkou navrhovateľa dochádzalo aj z dôvodu, že táto nesúhlasila s výdavkami na svadbu dcéry povinného z jeho prvého manželstva. Poprel tvrdenie navrhovateľa, že jeho matku vyhodil z domu, táto odišla dobrovoľne. Hádkam s matkou navrhovateľa sa snažil zabrániť, nevedel im však predísť. Známosť si povinný našiel až po odchode matky navrhovateľa zo spoločnej domácnosti. O konflikte medzi bratom navrhovateľa a jeho synom nevedel a pri tomto konflikte ani nebol. S navrhovateľom sa snažil tráviť čas, bol s ním na výlete v Slovenskom raji a vozil ho aj na plaváreň. Po uvedenom incidente sa ešte raz stretli, kde navrhovateľovi povedal, že tento incident odsudzuje. Do 18-tich rokov posielal navrhovateľovi darčeky k sviatkom, k narodeninám poukážky. Poukazoval na okolnosť, že za situáciu v rodine boli zodpovední obidvaja tak on ako aj matka navrhovateľa.

7. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že naposledy bolo výživné pre navrhovateľa od povinného upravené rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie č.k. 8C 152/2011-158 právoplatným dňa 1.2.2013, ktorým bolo manželstvo rodičov navrhovateľa rozvedené a na čas po

rozvoje bola schválená rodičovská dohoda, v zmysle ktorej sa otec navrhovateľa zaviazal prispievať na jeho výživu sumou 200 eur mesačne.

8. Z potvrdenia o štúdiu zo dňa 27.6.2016 súd zistil, že navrhovateľ je študentom Ekonomicko-správnej fakulty v 1. semestri študijného programu na Masarykovej univerzite, na Ekonomicko-správnej fakulte v Brne.

9. Súd mal zo mzdového listu zamestnávateľa povinného - Nemocnice Košice - Šaca, preukázané, že jeho priemerný čistý mesačný príjem za obdobie od 01/2016 do 12/2016 bol vo výške 485,58 Eur a od 1.7.2016 je poberateľom výsluhového dôchodku v sume 1 099,14 Eur mesačne. Povinný ako svoje mesačné výdavky uviedol úhradu poplatkov za dodávku plynu 106 Eur, dodávku elektriny 31 Eur, vodné a stočné 37,84 eur, miestny poplatok za komunálny odpad 31,35 Eur, daň z nehnuteľnosti 63,76 Eur, úver na bývanie v mesačných splátkach po 479,42 Eur. Ďalej poplatky za internet vo výške 18,92 Eur mesačne, MHD 20 Eur, zákonné poistenie, povinné technické a emisné prehliadky 80 až 100 Eur mesačne, vrátane údržby motorového vozidla, lieky na vysoký krvný tlak a trombózu 70-100 Eur mesačne, stravu 200 Eur mesačne, ošatenie, obuv 30 Eur mesačne, hygienické potreby a drogéria 20 Eur mesačne.

10. Priemerný čistý mesačný príjem matky navrhovateľa, Ing. Z. K. predstavoval za obdobie od 10/2015 do 09/2016 sumu 566,44 Eur a od 01.01.2017 jej bol priznaný predčasný starobný dôchodok v sume 679,80 Eur mesačne.

11. Zistený skutočný stav súd prvej inštancie posúdil podľa ust. § 75 ods. 1, 2, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine a uviedol, že od poslednej úpravy výživného došlo na strane navrhovateľa k zmene pomerov, nakoľko navrhovateľ je od septembra 2016 študentom vysokej školy, v dôsledku čoho došlo k zvýšeniu jeho životných nákladov na výživu. Súd prvej inštancie považoval za primerané náklady uvádzané navrhovateľom na stravu, náklady na cestovné z miesta trvalého bydliska do miesta štúdia v zahraničí v Brne, ako aj na cestovné v Brne. Za dôvodné považoval aj náklady v súvislosti s prijímacími pohovormi na vysokú školu, ako aj zabezpečením bývania v Brne. Na strane povinného došlo taktiež k zmene pomerov a to k miernemu nárastu jeho príjmov v časti dôchodku, ako aj v časti príjmu od zamestnávateľa, preto súd dospel k záveru, že aj pri zhodnotení všetkých povinným tvrdených výdavkov, ako aj nákladov na bývanie, vrátane úhrad splátok hypotekárneho úveru, by majetkové pomery povinného odôvodňovali zvýšenie výživného pre navrhovateľa. Súd prvej inštancie však zastával názor, že v danom prípade existuje dôvod na nepriznanie zvýšenia výživného, ktorým je správanie sa navrhovateľa voči povinnému, ktoré súd vyhodnotil ako odporujúce dobrým mravom. Navrhovateľ vo svojej výpovedi potvrdil, že sa nekontaktuje s povinným ani s jeho rodinou, pričom ním uvádzané dôvody pre nerealizovanie styku vyhodnotil ako irelevantné. Súd konštatoval, že navrhovateľ sa neodôvodnene odmieta stykať s povinným, pričom je už vo veku, kedy je sám schopný navrhnuť a vykonať formu styku zodpovedajúcu jeho predstavám. Ako nedostatočný dôvod pre absolútne odmietanie styku navrhovateľa s povinným súd zhodnotil aj incident - útok syna povinného voči bratovi navrhovateľa. Súd mal za preukázané, že povinný prejavoval dostatočný záujem o kontakt s navrhovateľom, ako aj snahu o urovanie vzájomných vzťahov. Z tohto dôvodu súd považoval správanie navrhovateľa za odporujúce dobrým mravom, ktoré vylučuje rozhodnutie súdu o zvýšení výživného v súlade s ust. § 75 ods. 2 Zákona o rodine.

12. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

13. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku súdu prvej inštancie navrhovateľ odvolanie z dôvodu, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Poukázal na zmenu pomerov, ktorá od poslednej úpravy výživného nastala tak na jeho strane ako aj na strane povinného, pričom súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku sám konštatoval, že výdavky navrhovateľa považuje za primerané. Zdôraznil, že povinný okrem neho nemá inú vyživovaciu povinnosť. Podotkol, že jeho matka je nútená neustále sa zadlžovať, aby mu mohla hradiť náklady na štúdium. Uviedol, že súd svojím rozhodnutím ohrozil jeho možnosť ďalšieho štúdia na vysokej škole, nakoľko výživné zo strany povinného postačuje akurát na zaplatenie ubytovania v Brne. Povinný sa nikdy nezaujímal o jeho vysokoškolské štúdium, jeho výsledky ani neprejavil ochotu v ničom mu poradiť alebo pomôcť. Zastával názor, že súd nezohľadnil pri rozhodovaní ust. § 62 Zákona o rodine. Nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že jeho správanie je v rozpore s dobrými

mravmi a odôvodňuje nepriznanie zvýšenia výživného. Uviedol, že s povinným sa stretával kvôli starým rodičom, avšak keď ho starí rodičia manipulovali do stretnutia s povinným prestal sa s nimi stretávať. Ku definitívnemu ochladeniu vzťahov došlo po incidente - útoku syna povinného voči jeho bratovi. Priznal, že povinný sa po rozvoде snažil o kontakt s ním, avšak jeho úsilie rýchlo opadlo a o stretnutie sa nesnaží viac ako 3 roky. Zdôraznil, že nezáujem dieťaťa o rodiča nie je dôvodom pre nepriznanie jeho nároku, nakoľko jeho správanie voči povinnému nemá intenzitu a závažné dôsledky, ktoré by bolo možné posúdiť ako porušovanie dobrých mravov. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co 4/2014, rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co 824/2014, rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co 15/2013 a navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a jeho návrhu na zvýšenie výživného v plnom rozsahu vyhovieť resp. rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uplatnil si náhradu trov konania.

14. Povinný vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedol, že napadnutý rozsudok považuje za spravodlivý a v súlade so zákonom. Vyjadril úvahy o tom, aké správanie predstavuje porušenie dobrých mravov. Uviedol, že na pojednávaní preukázal svoju snahu stýkať sa s navrhovateľom a poukázal na skutočnosť, že navrhovateľ nemá žiaden dôvod správať sa k nemu týmto spôsobom. Podotkol, že ich vzťah bol dobrý až do chvíle keď matke navrhovateľa navrhol striedavú starostlivosť o vtedy ešte maloletého navrhovateľa. Do jeho 18 - tich narodenín mu pravidelne posielal darčeky k sviatkom. Uviedol, že navrhovateľ odmieta kontakt so všetkými príbuznými z jeho strany a o svojich starých rodičov neprejavil záujem už 6 rokov. Navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny.

15. Navrhovateľ vo vyjadrení k vyjadreniu povinného uviedol, že tvrdenia povinného vo vyjadrení sa nezakladajú na pravde. Uviedol, že povinný ho spolu s jeho matkou vyhodil zo spoločnej domácnosti, pričom v uvedenom období jeho matka stratila prácu a tak sa ocitli vo veľmi zlej situácii. Tvrdenie povinného o desiatkach sms správ, ktoré mu zaslal považoval za účelové, nakoľko povinný s ním obmedzil kontakt na jednu sms správu ročne. Počas štúdia na strednej škole ani raz od povinného nežiadal finančnú pomoc, preto sa nemôže stotožniť s tvrdením, že je v jeho záujme od povinného len brat. Súčasne predložil mail od svojej matky, zaslaný povinnému, ktorý preukazuje, že mal vedomosť o pripravovanom štúdiu navrhovateľa. Odmietanie zvýšenia výživného zo strany povinného nesúvisí s jeho správaním, nakoľko aj v minulosti muselo byť zvýšenie výživného riešené súdnou cestou.

16. Povinný vo vyjadrení zo dňa 25.06.2017 k vyjadreniu navrhovateľa opätovne poprel, že matku navrhovateľa aj s ich deťmi vyhodil zo spoločnej domácnosti, nakoľko matka navrhovateľa sa dobrovoľne odsťahovala do domu v U. C. R., ktorý si zakúpila bez jeho vedomia. Zdôraznil, že v čase keď bol ich vzťah dobrý, zakupoval navrhovateľovi darčeky, oblečenie a obuv a poskytol mu podľa potreby aj finančnú hotovosť. Uviedol, že o jeho štúdiu v Brne ho nikto neinformoval a navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny.

17. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 a 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s ust. § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o návrhu na zvýšenie výživného síce dostatočne zistil skutočný stav veci, avšak vec nesprávne právne posúdil.

18. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

19. Podľa ust. § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

20. Podľa ust. § 75 ods. 2 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

21. Odvolací súd zdôrazňuje, že vyživovacia povinnosť predstavuje obsahovú zložku základných rodinno-právnych vzťahov. Je praktickým vyjadrením ekonomickej funkcie rodiny, ktorej účelom je zabezpečovať pre svojich členov uspokojovanie materiálnych potrieb a to vzájomnou pomocou podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Zákon o rodine upravuje základné pravidlá pre určenie výšky výživného, ktorého konkrétna výška je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane oprávneného a jeho odôvodnenými potrebami a taktiež schopnosťami, možnosťami a majetkovými

pomeri na strane povinného. Avšak bez ohľadu na naplnenie zákonných kritérií pre určenie vyživovacej povinnosti súd nemôže priznať výživné v prípade zisteného rozporu s dobrými mravmi (ust. § 75 ods. 2 Zákona o rodine). Nepochybná odôvodnenosť predmetného kritéria je daná prioritným predmetom úpravy rodinného práva, ktorým sú osobné vzťahy medzi subjektmi rodinného práva, na ktoré sa vyživovacie vzťahy viažu. Narušenie príslušných osobných vzťahov z relevantných dôvodov zákon sankcionuje tým, že nepovažuje za spravodlivé, že by osoba, ktorá sa takéhoto konania dopustila, požadovala plnenia založené práve na takomto osobnom vzťahu. Pojem dobré mravy je neurčitým právnym pojmom, jeho obsah nevyplýva z pozitívneho práva. Okrem práva existujú aj iné systémy noriem, niektorým z nich takouto úpravou práva poskytuje ochranu tým, že im prepožičiava sankcie charakteristické pre systém práva. Nejde o akékoľvek normy, ale o všeobecne spoločensky uznávané pravidlá, prostredníctvom ktorých sa zavrhujú spoločensky nežiaduce javy. Dobré mravy sú nepísané pravidlá slušnosti, ľudskosti, tolerancie, poctivosti a dôvery, z ktorých v prvom rade vychádza písané právo. Nie sú presne definované a vychádzajú zo všeobecne akceptovaných mravných princípov v prevažnej časti spoločnosti. Súd ich vždy posudzuje konkrétne v každom individuálnom prípade v kontexte konania účastníkov a súslednosti ich úkonov v čase a mieste. Na prípady rozporu s dobrými mravmi súd prihliada z úradnej povinnosti a v prípade zistenia rozporu s dobrými mravmi súd nemá inú možnosť, ako nárok nepriznať. Ako konanie v rozpore s dobrými mravmi by bolo možné posudzovať aj prípady, keď oprávnený bez ospravedlniteľného dôvodu nevykonáva žiadnu zárobkovú činnosť aj napriek objektívnym možnostiam a svojim schopnostiam a svoju situáciu rieši požadovaním výživného.

22. Z uvedeného vyplýva, že narušenie príslušných osobných vzťahov z relevantných dôvodov Zákon o rodine sankcionuje tým, že nepovažuje za spravodlivé, aby osoba, ktorá sa takéhoto konania dopustila, požadovala plnenia založené práve na takomto osobnom vzťahu. Zákon presne nešpecifikuje, kedy ide o rozpor s dobrými mravmi a je len na posúdení súdu, či vzhľadom na všetky objektívne okolnosti došlo k porušeniu dobrých mravov. Z judikatúry súdov Slovenskej republiky vyplýva, že nestačí len obyčajná nevďačnosť, prípadne nezáujem dieťaťa o rodiča, ale sa vyžaduje také správanie, ktoré svojou intenzitou a závažnými dôsledkami je možné objektívne posúdiť ako porušovanie dobrých mravov. Odvolací súd zdôrazňuje, že správanie dieťaťa je v prvom rade podmienené správaním, výchovou a prístupom rodičov k nemu, ktorí sú za jeho zdravie, výchovu a vývin zodpovední. Bez ohľadu na povahu dieťaťa, v prvom rade za charakter a kvalitu vzťahov v rodine nesú zodpovednosť rodičia, ktorí majú rodičovské práva a povinnosti k dieťaťu za účelom jeho riadnej výchovy. V danom prípade súd prvej inštancie považoval za odporujúce dobrým mravom zvýšenie výživného pre navrhovateľa z dôvodu správania sa navrhovateľa spočívajúce v odmietaní akéhokoľvek styku s povinným. Odvolací súd sa s takýmto právnym názorom súdu prvej inštancie nestotožňuje. Z dokazovania súdu prvej inštancie a to z obsahu výpovedí účastníkov je síce zrejmé, že vzájomný vzťah navrhovateľa a povinného je hlboko narušený, pričom v dôsledku minulých udalostí sa navrhovateľ prestal kontaktovať a stretávať s povinným, avšak takéto správanie sa a konanie navrhovateľa nemožno podľa názoru odvolacieho súdu považovať za nezlučiteľné s dobrými mravmi. Z predloženého spisu je totiž zrejmé, že nie len navrhovateľ je zodpovedný za negatívne vzťahy medzi ním a povinným, ale jedná sa aj výchovné zlyhanie rodičov, nakoľko v čase, keď bol navrhovateľ ešte maloletý a pravidelne sa stretával s povinným a jeho rodinou, bol svedkom osočovania jeho matky a pociťoval z ich strany snahu o manipuláciu voči nej. Súčasne si vytvoril voči povinnému negatívny postoj na základe správania sa povinného voči jeho matke v čase, keď žili v spoločnej domácnosti. Odvolací súd je toho názoru, že nie je možné od dieťaťa automaticky jednostranne vyžadovať slušné a úctivé správanie k rodičom, len na základe existencie vzťahu rodič - dieťa, ale je nevyhnutné, aby k takému správaniu bolo vedené rodičmi, videlo príklad v ich slušnom a úctivom správaní k nemu a vnímalo ho ako bežné správanie medzi ľudskými bytosťami bez ohľadu na hierarchické postavenie v spoločnosti. Z tohto dôvodu odvolací súd dospel k záveru, že správanie sa navrhovateľa, ktoré spočíva v odmietaní styku s povinným nie je možné považovať za také, ktoré by bolo možné považovať za porušujúce dobré mravy a bolo by spravodlivé sankcionovať ho nepriznaním zákonného práva na výživu. Navyše odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že v prípade, ak by konanie oprávneného súd vyhodnotil ako odporujúce dobrým mravom nemožno mu vôbec priznať nárok na výživné a nielen zamietnuť návrh na zvýšenie výživného. To znamená, že navrhovateľ by v danom prípade nemal nárok ani na výživné vo výške 200 Eur určené rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie č.k. 8C 152/2011-158 zo dňa 19.12.2012.

23. Podľa ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Podľa ods. 2 cit. ust. obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa

má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Podľa ods. 4 cit. ust. pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Podľa ods. 5 cit. ust. výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

24. Podľa ust. § 65 ods. 3 Zákona o rodine, výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh.

25. Podľa ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

26. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Podľa odseku tri tohto zákonného ustanovenia, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

27. V danom prípade je nepochybné, ako aj správne konštatoval súd prvej inštancie, že od poslednej úpravy výživného, došlo na strane oboch účastníkov ku kvalifikovanej zmene pomerov odôvodňujúcej zmenu výživného. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, ktoré vyžaduje, aby k zmene pôvodného rozhodnutia došlo len vtedy, ak ide o zmenu závažnejšieho charakteru v tých okolnostiach, ktoré tvorili podklad pre vydanie predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom, a teda o zmenu, ktorá sa výraznejším spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov konania. Za zmenu, ktorá odôvodňuje zmenu pôvodného rozhodnutia o výživnom je potrebné považovať aj nárast odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa (oprávneného), ku ktorým môže dôjsť buď ihneď napríklad v dôsledku zhoršenia zdravotného stavu, nástupu do školy atď. alebo aj postupne v dôsledku vyššieho veku maloletého dieťaťa. Pri rozhodovaní o zmene výživného sa obdobne použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného, v tomto prípade ust. § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 a ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že základnými kritériami určenia rozsahu vyživovacej povinnosti sú odôvodnené potreby dieťaťa, ako aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov. Odôvodnenými potrebami dieťaťa nie sú len potreby na zabezpečenie výživy vo vlastnom zmysle slova, ale aj šatstvo, obuv, náklady na bývanie, potreby súvisiace s rozširovaním a prehĺbovaním vzdelania dieťaťa, rôznymi jeho záujmami a so zdravotným stavom. Ust. § 62 ods. 2 Zákona o rodine stanovuje, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, preto ak je životná úroveň rodičov vyššia, je v záujme dieťaťa, aby sa na tejto úrovni podieľalo a malo z nej úžitok aj v budúcnosti. Výška výživného preto môže byť v takomto prípade určená tak, aby zodpovedala aj zvýšeným potrebám dieťaťa.

28. Z obsahu spisu vyplýva, že vyživovacia povinnosť povinného k navrhovateľovi bola naposledy upravovaná rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie č.k. 8C 152/2011-158 zo dňa 19.12.2012 s právoplatnosťou dňa 01.02.2013, ktorým bolo manželstvo rodičov navrhovateľa rozvedené a bola schválená rodičovská dohoda, v zmysle ktorej bol navrhovateľ na čas po rozvode zverený do osobnej starostlivosti matky a otec (povinný) bol zaviazaný prispievať na výživu navrhovateľa sumou 200 Eur mesačne. Styk navrhovateľa s povinným bol neobmedzený podľa dohody rodičov. V čase poslednej úpravy výživného bol navrhovateľ žiakom 5. ročníka gymnázia v Košiciach. Priemerný čistý mesačný príjem povinného predstavoval v roku 2012 sumu 1 554 Eur, pričom povinný mal v tom čase vyživovaciu povinnosť k plnoletej dcére U., ktorej prispieval 110 Eur mesačne a taktiež prispieval na výživu matke navrhovateľa titulom manželského výživného sumou 160 Eur mesačne. V súčasnosti je navrhovateľ študentom 2. ročníka Ekonomicko - správni fakulty na Masarykovej univerzite v Brne, čím u neho došlo k podstatnému zvýšeniu jeho bežných potrieb a potrieb spojených s prípravou na budúce povolanie predstavujúcich poplatky za ubytovanie (nájomné) v Brne, cestovné, stravu a knihy potrebné na štúdium. Výdavky navrhovateľa, ktorými odôvodňoval svoj návrh na zvýšenie výživného odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie považuje za primerané a zodpovedajúce výdavkom študenta vysokej školy v zahraničí, preto o ich výške nemá odvolací súd žiadne pochybnosti. Rovnako tak aj na strane povinného nastala podstatná zmena pomerov spočívajúca v miernom zvýšení jeho mesačného príjmu, ktorý v období od 10/2015 do 09/2016 predstavoval v priemere sumu 1 580 Eur (výsluhový dôchodok vo výške 1 099,14 Eur a príjem od zamestnávateľa Nemocnice Košice - Šaca vo výške približne 480

Eur), pričom od 27.09.2016 už neprispieva na výživu dcéry U. a právoplatnosťou rozsudku o rozvode manželstva dňa 01.02.2013 mu zanikla aj vyživovacia povinnosť k matke navrhovateľa. Zohľadňujúc právo navrhovateľa podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov (ust. § 62 Zákona o rodine), odvolací súd dospel k záveru, že výživné v sume 400 Eur mesačne reflektuje deklarované odôvodnené potreby navrhovateľa ako dospelého človeka pripravujúceho sa na budúce povolanie, a to navyše za situácie, že matka navrhovateľa je na predčasnom starobnom dôchodku, ktorý je jej jediným príjmom a ktorý predstavuje mesačne sumu 680 Eur. Súčasne je úhrada takto určeného výživného v schopnostiach a možnostiach povinného, a to aj po prihliadnutí na jeho mesačné výdavky, ktoré je povinný nútený vynaložiť na zabezpečenie svojich životných potrieb. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd podľa ust. § 388 CSP zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a zvýšil výživné od povinného pre navrhovateľa zo sumy 200 Eur na sumu 400 Eur mesačne.

29. Vzhľadom na to, že odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie tak, že zvýšil výživné zo 200 Eur mesačne na 400 Eur mesačne, rozhodol aj o dlžnom výživnom za obdobie od 23.08.2016 do 27.02.2018 v celkovej výške 3 658,06 Eur. Z predloženého spisu nepochybne vyplýva, že povinný v posudzovanom období prispel na výživu navrhovateľa sumou 3 658,06 Eur. Rozdiel medzi výživným určeným rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie č.k. 8C 152/2011-158 zo dňa 19.12.2012 vo výške 200 Eur a zvýšeným výživným vo výške 400 Eur v rozhodnom období predstavuje sumu 3 658,06 Eur (400 Eur - 200 Eur = 200 Eur x 18 mesiacov a 9 dní). Vzniknutý dlh na výživnom odvolací súd povolil povinnému zaplatiť v mesačných splátkach po 304,83 Eur spolu s bežným výživným, pričom pri rozhodovaní o splatnosti dlžného výživného tak zohľadnil výšku dlžného výživného ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča, tak aby nebol zaplatením dlžného výživného ohrozený riadny výkon vyživovacej povinnosti povinného.

30. O trovách konania odvolací súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (ust. § 396 CSP v spojení s ust. § 52 CMP), keďže v konaniach podľa CMP žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak a zároveň nezistil žiadne okolnosti nasvedčujúce tomu, že by to bolo spravodlivé (§ 55 CMP).

31. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom v pomere hlasov 3: 0 (ust. § 393 ods. 3 druhej vety CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).